

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
ХУДОЖНЬО-ГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ТЕОРІЇ І МЕТОДИКИ ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНОГО МИСТЕЦТВА
ТА ГРАФІКИ**

«НАУКОВО-МЕТОДИЧНА ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОЦЕСУ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ В СИСТЕМІ ХУДОЖНЬО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ: ДОСВІД, ПЕРСПЕКТИВИ»

Тези доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції

**15 травня 2024 року
м. Одеса**

ОДЕСА – 2024

УДК: 378:37.09:7-057.86(08)

**Рекомендовано до друку Вченою радою Державного закладу
«Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського» (Протокол № 17 від 27.06.2024р.)**

Упорядники: Твердохлібова Я. М., кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри теорії і методики декоративно-прикладного мистецтва та графіки;

Спасскова О. П., кандидат мистецтвознавства, асистент кафедри теорії і методики декоративно-прикладного мистецтва та графіки.

Рецензенти: Ракович В. В. кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри образотворчого мистецтва і дизайну Херсонського державного університету;

Бартенєва І. О., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Науково-методична організація процесу підготовки фахівців в системі художньо-педагогічної освіти: досвід, перспективи : тези доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції (15 травня 2024 р., м. Одеса) / упоряд. Я. М. Твердохлібова, О. П. Спасскова. – Одеса : Південноукр. нац. пед. ун-т ім. К. Д. Ушинського, 2024. – 116 с.

До збірника ввійшли матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Науково-методична організація процесу підготовки фахівців в системі художньо-педагогічної освіти: досвід, перспективи», яка відбувалася у Державному закладі «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» 15 травня 2024 року.

Збірник призначений для науковців (докторанти, аспіранти, магістранти), здобувачів вітчизняних та зарубіжних закладів вищої освіти, педагогічних працівників різних типів закладів освіти, художників, дизайнерів, представників творчих спілок, арт-ринку.

Автори тез несуть особисту відповідальність за достовірність поданих матеріалів та за порушення прав інтелектуальної власності інших осіб.

та експериментальних засобів: кадрування, колажності, синтезу прийомів і технік, смислової інверсії художньо образного змісту та форми. Інтерпретації його образу широко відображається в творах живопису, станковій та книжковій графіці, плакаті, поштовій листівці, екслібрисі. Актуальність шевченкіани залишається неперевершеним джерельним скарбом для творчості сучасних українських художників. Вивчення доробків українських митців та їх аналіз в процесі педагогічної діяльності викладачів мистецьких дисциплін є суттєво важливим методичним засобом духовно-естетичного та культурного виховання молоді, формування у них національної свідомості, про що зазначено в концепції «Нова українська школа», та стають дієвим дидактично - ілюстративним матеріалом для удосконалення якісного рівня професійної компетентності фахівців нашого регіону.

Список використаних джерел

1. Боронь О. Г. Шевченківська енциклопедія: образотворча спадщина. Київ : Вид-во «Ліра-К», 2023. 678 с.
2. Генералюк Л. С. Універсалізм Шевченка: взаємодія літератури і мистецтва: монографія. Київ : Наук. думка, 2008. 544с.
3. Кралюк П. М. Педагогічні погляди Тараса Шевченка. *Тарас Шевченко і сучасна національна освіта* : матеріали Міжнар. наук.-практ. кон. Тернопіль, 2014. С. 137-140.
4. Чуйко Т. О. Тарас Шевченко: образ в мистецтві. Київ : Видавничий дім «АДЕФ Україна», 2024. 360с.

Ольга СМІЧКОВСЬКА

*старший викладач кафедри образотворчого мистецтва Державного закладу
«Південноукраїнський національний педагогічний університет імені
К. Д. Ушинського», член Національної спілки художників України, м. Одеса*

Віра БРЕДНЬОВА

*канд. техн. наук, професор кафедри
нарисної геометрії та інженерної графіки Архітектурно-художнього інституту
Одеської державної академії будівництва та архітектури, м. Одеса*

УДОСКОНАЛЕННЯ ПІДХОДІВ ДО НАВЧАННЯ ОНЛАЙН НА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТТЯХ З ГРАФІЧНИХ ДИСЦИПЛІН

Ключові слова: графічні дисципліни, методологічні підходи, онлайн-навчання, метод копіювання, архітектурна графіка.

Модель дистанційної освіти можна розглядати як інформаційно-освітнє середовище, засноване на сучасних засобах передачі та зберігання інформації. Сама специфіка навчання передбачає, що в центрі цієї моделі стоїть викладач не як інтерпретатор знання, а як *координатор* пізнавального процесу, до функцій якого входять коригування курсу, що викладається, консультування студента з усіх аспектів навчальної діяльності, включаючи професійну самоідентифікацію. Переваги дистанційної освіти полягають у наступному: більш висока адаптивність до рівня базової підготовки та здібностей учнів, кращі можливості підвищення якості освіти; доступність «перехресної» інформації, оскільки вони мають можливість, використовуючи комп'ютерні мережі, звертатися до альтернативних джерел тощо. Специфіка дистанційного навчання, по-перше, полягає в тому, що воно здійснюється за допомогою комп'ютерних телекомунікацій, по-друге, у яскраво вираженій практичності та диференціації навчання, а також має специфічні форми занять. Це особливо актуально для творчих та інженерних спеціальностей, оскільки допомагає розвивати їх абстрактне та просторове мислення, креативні підходи шляхом включення більшої кількості ілюстративного матеріалу в завдання.

Важливим питанням педагогіки вищої школи є оптимізація процесу підготовки майбутніх компетентних фахівців, розвиток кваліфікації, створення нової системи професійної орієнтації тощо. Будь-який сучасний вищий навчальний заклад країни має сайти, більшість з яких обладнано системою особистих кабінетів для викладачів та студентів. У рамках цієї системи викладачі мають можливість формувати в електронному вигляді своє портфоліо, методичні та методологічні розробки, взаємодіяти між собою та здобувачами, ставити та виконувати навчальні завдання. Також дана система дозволяє викладачеві тримати в полі зору успішність та досягнення окремих студентів, тому саме за такими умовами вони стають рівноправними учасниками, партнерами навчального процесу.

В галузі підготовки викладачів малювання та майбутніх фахівців творчих спеціальностей дуже активно використовується метод *копіювання*. На думку багатьох досвідчених художників, копіювання є обов'язковим етапом навчання, тому що часто доводиться звертатися до спадщини старих майстрів, їх прийомів та техніки. Для ширшого вивчення, розуміння техніки створення художніх творів студентам рекомендовано займатися копіюванням робіт майстрів. Метод копіювання вимагає певної витримки, дисципліни, підвищеного інтересу та любові до оригіналу. Вивчення спадщини старих майстрів розширює художній світогляд, виховує смак, знайомить із національними школами малюнка та з їхніми представниками. Вважається, що через копіювання відбувається процес наближення до мистецтва та пізнання самого себе як художника.

Взагалі, викладання будь-яких графічних дисциплін для студентів молодших курсів має свою специфіку – їм потрібен деякий період адаптації до нової для них системи навчання, при якій не просто «вчать», як в школі, а необхідно «вчитись». На наш погляд, у формуванні стійких графічних якостей кожним студентом безумовно певну роль повинна відігравати його позитивна мотивація та самостійна робота під керівництвом викладача. Так, для архітектурної освіти характерним сьогодні стає активне впровадження новітніх технологій. Комп'ютерна графіка все частіше використовується в архітектурному проектуванні. Майстерне володіння архітектурною графікою, вміння швидко і наочно втілити архітектурний образ зачаровує і переконує як замовників, так і фахівців. Вивчення архітектурно-графічних комп'ютерних програм відкриває нові можливості виконання архітектурних проектів, але ці новації не применшують значення традиційних методів вивчення графічно-художніх дисциплін для архітекторів.

На закінчення підкреслимо, що основними принципами організації навчального процесу при дистанційному навчанні мають стати розвиток активності та самостійності студентів, в тому числі можлива повна індивідуалізація навчання. Мобільне навчання динамічне, багатогранне та функціонує в реальному часі. Воно надає здобувачам свободу, нерегламентований час і, таким чином, стимул навчатися самостійно та у зручному для кожного студента темпі. На наш погляд, дослідження саме в цьому напрямку будуть перспективними найближчим часом.

Зміст

Бартенєва І., Фазлуєв В. Теоретичні аспекти підготовки майбутніх фахівців мистецького спрямування до формування естетичної культури здобувачів освіти.....	3
Богайчук Л., Гвоздьова О. Образ Тараса Шевченка у творчості сучасних художників.....	7
Бредньова В., Прохорец І. Особливості методики графічної підготовки студентів молодших курсів на сучасному етапі.....	10
Брянський Г. Сенс педагогічно-мистецької творчості майбутнього вчителя образотворчого мистецтва у новітніх освітніх реаліях.....	13
Волинська О. Національна мистецька освіта України: досвід Галичини.....	17
Ворніков В. Формування толерантного менталітету особистості в світлі сучасних принципів навчання: інтегративна єдність мистецтва й педагогіки.....	20
Главенчук О. Метод викладання. Девіз викладача і здобувача освіти: «Будь-яке навчальне завдання виконане здобувачем освіти – потенційна виставкова робота».....	25
Гоманюк В. «Кодима-фест» – творча лабораторія Одеського художнього фахового коледжу ім. М. Б. Грекова (досвід практичної роботи 2016-2019 н. р.).....	32
Ейвас Л. Самобутність професійного мистецтва витинанки дніпровського регіону.....	34
Ейвас Л., Губа А. Народна обрядова символіка у декоративних композиціях сучасних українських митців.....	37
Ковальов О., Мірошниченко Н. Історично-мистецькі основи етнокультурної спадщини Сіверщини.....	41
Красюк І. Освітні втрати та шляхи їх подолання в умовах воєнного стану.....	46
Крижевська С Необхідні складові підготовки майбутніх викладачів образотворчого мистецтва.....	50
Литовченко Н., Поступаленко Р. Популяризація українського мистецтва за кордоном під час війни.....	52
Лоза Н., Борисюк З. Анімалістика у художньому ткальстві. Шлях у пошуку художнього образу у навчанні здобувачів вищої освіти художньо-графічного факультет.....	55
Малік О. Артрезиденція «Ціна свободи» – новації в творчому середовищі візуального мистецтва України.....	57
Мунтян С. Значення Петриківського розпису в сучасному мистецтві.....	59
Орос І. Сучасні інтерактивно-розвивальні методи навчання майбутніх художників-педагогів: поєднання друкованої та комп'ютерної графік.....	61
Петренко О., Люта Д. Петриківський розпис у його культурно-історичному й художньо-педагогічному вимірах.....	66

Петренко О., Щербакова Л. Естетично-ментальні параметри побудови індивідуальної роботи зі студентами в межах курсу «Художньо-прикладна графіка».....	70
Петрук Р., Воронюк А. Досвід розпису монументального об'єкта під керівництвом Володимира Прядки.....	75
Петрук Р., Прокопенко Г. До питання розробки монументального об'єкта як навчального завдання.....	77
Ракович В. Синтез традиційних і сучасних підходів під час вивчення матеріалознавства у живописі.....	79
Резніченко Г. Тарас Шевченко в українському образотворчому мистецтві.....	83
Смичковська О., Бредньова В. Удосконалення підходів до навчання онлайн на практичних заняттях з графічних дисциплін.....	86
Спаскова О. Дослідження декоративно-прикладного мистецтва Слобожанщини XVII – XVIII ст. у виданнях з книжкової колекції Бібліотеки Університету Ушинського.....	89
Спаскова О., Ван Сює Питання традицій та інновацій у підготовці магістрантів-художників із КНР.....	92
Твердохлібова Я. Методична підготовка майбутніх вчителів образотворчого мистецтва.....	95
Харитонова І. Обґрунтування щодо ведення дисциплін «Робота на пленері», «Практика на пленері» елементарного підрівня початкової мистецької освітньо-виховної діяльності КЗПСО «Мистецька школа №15 імені Т. І. Боевої м. Одеси».....	99
Шевчук Т. Візії війни в сучасній українській політичній карикатурі та постері.....	102
Шкільник О. Тема козацтва в образотворчому мистецтві як засіб формування патріотизму і національної ідентичності особистості: історичний аспект.....	109

Наукове видання
НАУКОВО-МЕТОДИЧНА ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОЦЕСУ ПІДГОТОВКИ
ФАХІВЦІВ В СИСТЕМІ ХУДОЖНЬО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ:
ДОСВІД, ПЕРСПЕКТИВИ
Всеукраїнська науково-практична конференція
м. Одеса, 15 травня 2024 року